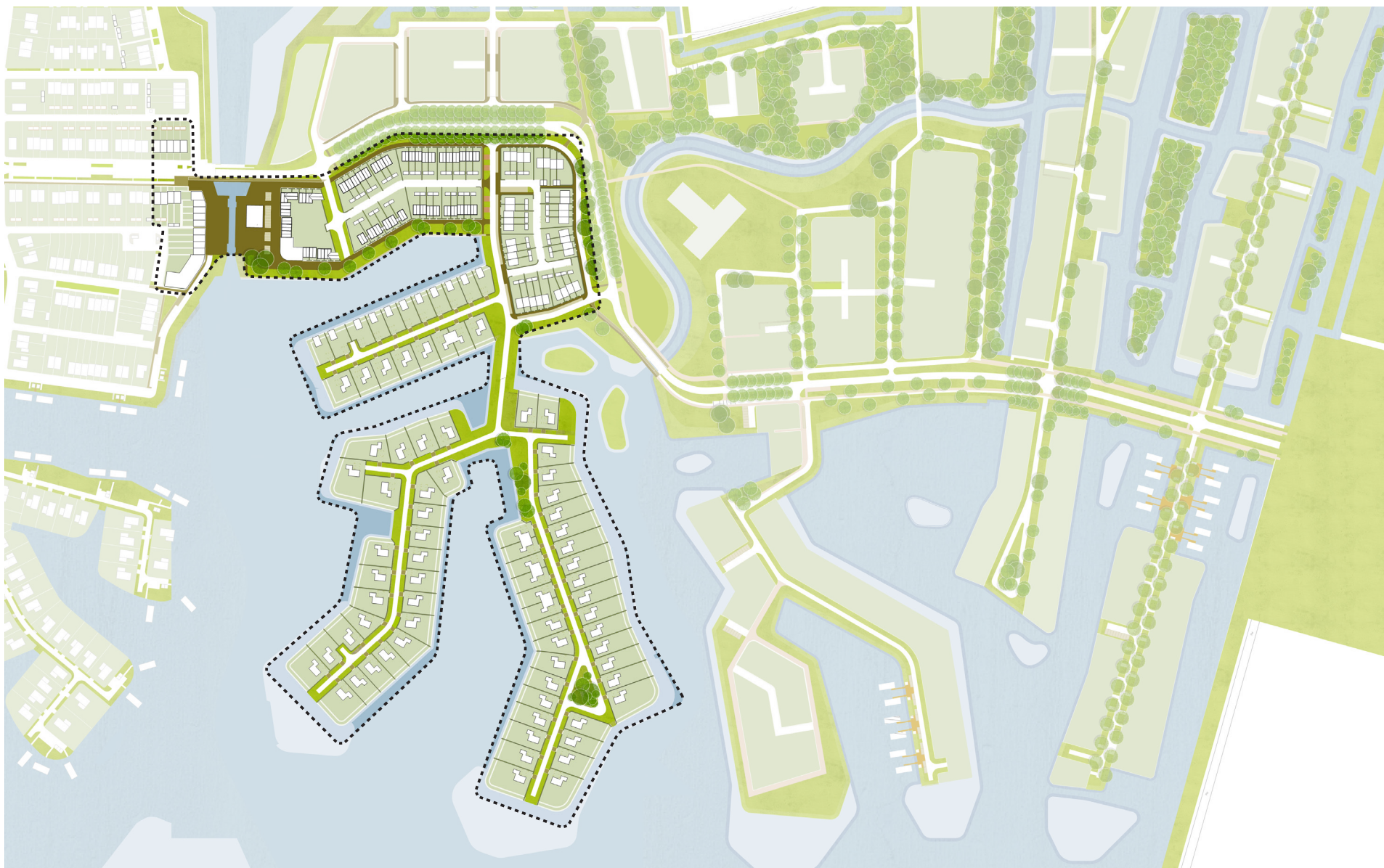

De Zeilen fase 1

Beeldkwaliteitsplan

15.01.2019

Indicatieve verkaveling De Zeilen - gestippelde lijn geeft eerste fase aan, dit beeldkwaliteitsplan gaat specifiek over dit gebied.

Inhoudsopgave

A.	Inleiding	6
B.	Meerstad en De Zeilen	10
	Wat zijn de kwaliteiten van Meerstad? En welke plek heeft De Zeilen daarin? Wat voor sfeer hebben De Zeilen en haar deelgebieden? Wat zijn de bijzondere plekken binnen de wijk?	
C.	Hoofdprincipes en ontwerpambitie	12
	Welke principekeuzes zijn gemaakt? Welke houding vragen we van de ontwerper?	
D.	Regels voor de hele wijk	
	1. Algemene ontwerpcriteria en flexibiliteit	21
	2. Straatbeeld	22
	3. Kavelinrichting	24
	4. Gebouwworm	28
	5. Materiaalpalet en detaillering	30
E.	Regels voor specifieke plekken	32
	7. Levendige mix van wonen en voorzieningen in de Sluisbuurt	34
	8. Waterrijk wonen	38
	9. Breder materialenpalet op de kop van de eilanden	40
	10. Landelijk wonen op de eilanden	

Doel beeldkwaliteitsplan

Dit beeldkwaliteitsplan is een inspiratiedocument voor de architect en toetsingsdocument voor de welstandcommissie. Het doel is het vastleggen van een bepaalde basiskwaliteit voor de inrichting van de kavel en de vormgeving van de woning. Het geeft hiervoor een aantal regels waar de inrichting van de kavel en de vormgeving van de woning aan moet voldoen. De regels zorgen voor een bepaalde mate van samenhang tussen de bebouwing onderling en haar directe omgeving.

In de welstandsnota is bepaald dat van deze basiskwaliteit afgeweken kan worden wanneer aangetoond wordt dat de voorgestelde oplossing een meerwaarde oplevert die de basiskwaliteit ontstijgt.

Wanneer het beeldkwaliteitsplan geen uitspraak doet over de vormgeving van een bepaald onderdeel van het stedenbouwkundig ontwerp, dan geldt de algemene regel dat de oplossing moet passen binnen de betreffende context.

Relatie tot Welstandsnota

Voor het gebied geldt de 'Welstandsnota 2018, gemeente Groningen'. Deze welstandsnota is op 28 maart 2018 vastgesteld door de Raad van de Gemeente Groningen. De welstandsnota heeft als doel om de welstandsbeoordeling binnen een inhoudelijk en objectief kader te plaatsen, waarmee de rechtszekerheid van initiatiefnemers wordt gediend. Daarnaast waarborgt de welstandsnota de kwaliteit van de welstandstoetsing en biedt deze samenhang in gemeentelijk beleid, dat zich richt op de kwaliteit van het stadsbeeld. In de Welstandsnota krijgen alle beeldkwaliteitsplannen van Meerstad een plaats. In de Welstandsnota worden samenvattingen gepresenteerd inclusief de gebiedsgerichte welstandscriteria die gebaseerd zijn op de beeldkwaliteitsplannen van Meerstad. Ook dit beeldkwaliteitsplan zal op dezelfde wijze verwerkt worden in de Welstandsnota. De beeldkwaliteitsplannen vormen altijd het vertrekpunt voor de welstandstoets.

In dit beeldkwaliteitsplan zijn algemene en gebiedsgerichte welstandscriteria opgenomen. Voor het gebied van dit beeldkwaliteitsplan treden die in de plaats van de welstandscriteria uit de welstandsnota.

Relatie tot bestemmingsplan

Het uitwerkingsplan geeft weliswaar eindbestemmingen, maar is vanwege de vereiste flexibiliteit qua kaartbeeld niet heel erg gedetailleerd. Op deze manier kan flexibel op ontwikkelingen ingespeeld worden, waardoor de bouwstroken c.q. kavels nog niet definitief bepaald kunnen worden. Een minder gedetailleerd kaartbeeld in het uitwerkingsplan betekent ook dat dit beeldkwaliteitplan een nadrukkelijke rol heeft in het nader reguleren van de bebouwing. Het uitwerkingsplan geeft weliswaar de uiterste marges voor bebouwingshoogte, -oppervlakte en dergelijke, maar het is zeer wel mogelijk dat deze marges niet overal volledig benut kunnen worden, omdat de welstandscriteria een bepaalde situering voorschrijven.

Geen rechten

Aan het weergegeven beeldmateriaal en tekeningen kunnen geen rechten worden ontleend. De opgenomen referentiebeelden geven de beoogde sfeer weer of geven een toelichting op bepaalde aspecten, maar voldoen niet altijd aan alle beeldkwaliteitsaspecten. Toetsing van de bouwplannen vindt plaats aan de hand van de criteria. Dit geldt zowel voor het materiaalgebruik (verharding en groen) als de maatvoering van de openbare ruimte. Ook legt dit document niet het aantal en de afmetingen van de getekende bouw kavels vast.

Leeswijzer

Hoofdstuk B bevat de beschrijving van de stedenbouwkundige principes van Meerstad en de wijk De Zeilen. In hoofdstuk C worden de hoofdprincipes voor beeldkwaliteit beschreven en wordt de ontwerpambitie neergezet. Hoofdstuk D beschrijft regels die van toepassing zijn op heel De Zeilen. Tot slot wordt in hoofdstuk E beschreven op welke specifieke plekken binnen De Zeilen afwijkende regels van toepassing zijn bovenop de standaard regels (uit hoofdstuk D).

Dit is een integraal document waarin welstandscriteria en andere beeldkwaliteit uitgangspunten maar ook regels van het uitwerkingsplan en uitgangspunten voor eventuele privaatrechtelijke afspraken bij elkaar staan. Hiermee staan alle regels die van toepassing zijn op een onderwerp overzichtelijk bij elkaar, en hoeft niet op verschillende plekken in het document gezocht te worden. In het document wordt aangegeven wat de status van een regel is met de volgende codering:

- welstandscriterium
- overige regels, zoals bijvoorbeeld in het uitwerkingsplan

B. Meerstad en De Zeilen

Veelzijdig wonen in de natuur

Nu de planontwikkeling en realisatie van de buurten Meeroevers en Tersluis een eind op weg zijn, start Bureau Meerstad de voorbereidingen voor de eerstvolgende woonbuurt. In De Zeilen zullen gefaseerd in totaal ruim 600 woningen worden ontwikkeld voor een diversiteit aan doelgroepen. De eerste fase bestaat uit de ontwikkeling van ruim 150 woningen. Naast deze woningbouwopgave zal de sluisbuurt met ruimte voor commerciële functies in de eerste fase worden gerealiseerd. Dit beeldkwaliteitsplan legt regels en uitgangspunten vast voor deze eerste fase.

Het Meerstadlandschap

Meerstad is een unieke ontwikkeling waarin landschap, natuur en water overheersen. Door de verschillende deelontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen wordt een bijzonder Meerstadlandschap gerealiseerd. Een belangrijk ontwerputgangspunt in Meerstad is de dooradering van de natuur op verschillende schaalniveaus. Het groenblauwe raamwerk vormt de schakel tussen natuur en landschap op de grote schaal en het groen op het kleinste schaalniveau; dat van de woning en de tuin. Het gaat hierbij niet alleen om het creëren van goede leefomstandigheden en verbindingen voor planten en dieren, maar ook om het beleefbaar maken van de natuur voor de bewoners.

Een van de doelen van dit beeldkwaliteitplan is het zorgdragen dat de gewenste Meerstadkwaliteit, de versmelting van groen, water en bebouwing, doordringt tot het kleinste schaalniveau: dat van de woning en de tuin.

Stedenbouwkundig ontwerp De Zeilen

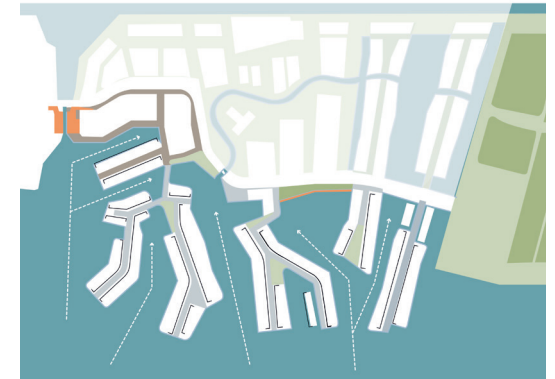
Dit beeldkwaliteitplan is gebaseerd op het Stedenbouwkundig Ontwerp De Zeilen. In het beeldkwaliteitsplan wordt ingegaan op de randvoorwaarden waaraan de bebouwing en de inrichting van kavels en de openbare ruimte moeten voldoen voor de eerste fase van De Zeilen. Daar De Zeilen wordt gebouwd in het open landschap, zullen kwaliteit en identiteit vooral worden gecreëerd binnen het stedenbouwkundig plan. Verschillende landschappelijke dragers vormen de basis voor de buurt. De Zeilen wordt ingekaderd door een landschappelijke lijst, Woldmeer en Harksteder Broeklanden.

Nieuwe structuren worden aangelegd parallel aan- en haaks op het Woldmeer in de vorm van boomrijke lanen, en een afwisseling van open en bosrijke gebieden. De kwaliteit van het nieuw aan te leggen landschap rondom De Zeilen wordt de buurt in getrokken door middel van boomrijke straten en groene radialen. De openbare ruimtes in de buurt zijn kleinschalig, iedere straat heeft een eigen karakter, er is contrast tussen vergezichten en intieme, dorpse plekken.

1. Wonen aan het Woldmeer.

Door het Woldmeer diep de Zeilen binnen te trekken ontstaat een aangenaam woonmilieu aan het water. In het westelijk deel ligt de dichtheid hoger. De sluis vormt het hart van de wijken De Zeilen en Tersluis en zal naast wonen verschillende voorzieningen herbergen. Richting het oosten gaan de eilanden over in het natuurgebied Harksteder Broeklanden.

De eerste fase van De Zeilen, en dus dit beeldkwaliteitsplan, is onderdeel van dit deelgebied.

2. Bosrijk wonen in de groene lijst.

Een dijk en het Slochterdiep met daaraan dijkwoningen vormt de overgang naar het noordelijk gelegen landschap. Daarachter wordt een bosrijk gebied ontwikkeld met in boskamers ruimte voor een groen en luw woonmilieu. Een school vormt centraal een van de ontmoetingsplekken in de wijk.

3. Landschappelijke overgang naar Harksteder Broeklanden.

Aan de oostzijde gaat De Zeilen op een natuurlijke manier over in het natuurgebied Harksteder Broeklanden. Het landschap is hier natter en broekbos gebieden bieden ruimte voor spelen en beschutting. Door het terugbrengen van een historische kleisloot wordt Harksteder Broeklanden met het Woldmeer verbonden.

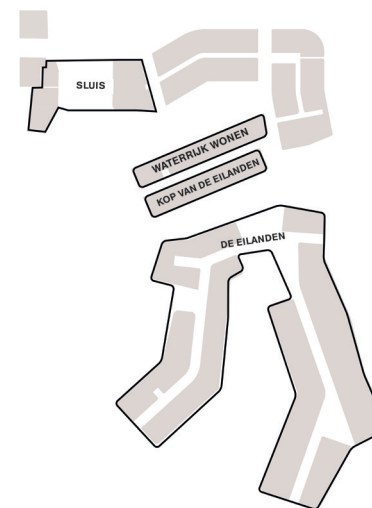
C. Hoofdprincipes en ontwerpambitie

Hoofdkeuze: rust en samenhang door materiaalpalet

We streven in De Zeilen naar een duidelijk herkenbaar karakter voor de wijk. Om dit te bereiken is onder meer de materiaalkeuze voor de bebouwing beperkt en worden deze vormgegeven in een eenvoudige en heldere hoofdvorm. Deze regels vormen het bindende element van de wijk. Deze beperkingen maken het mogelijk om op andere aspecten relatief veel vrijheid toe te staan: kap of geen kap, gevelindeling, geveltoevoegingen, detaillering.

Regels voor de hele wijk + regels voor specifieke plekken

Op een aantal plekken speelt de bebouwing een bepalende rol in het maken van een aantrekkelijk beeld of het verkrijgen van een speciale sfeer. Daar hanteren we net even andere regels. Op sommige plekken geven we meer vrijheid, andere plekken vragen juist om wat specifiekere regels. Specifiek op plekken waar dat gewenst is, en minder specifiek waar dat geen probleem is.

Plekken met specifieke regels

Eenheid in materiaalgebruik - Dorpsrand, Nieuwkoop.

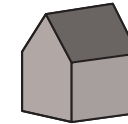

Luxe kavels aan het water.

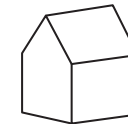
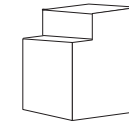
Gelaagdheid

De Zeilen is een samenhangende wijk waarbinnen op verschillende schaalniveaus (wijk, buurt, straat, gebouw, gevel) subtiele variatie en samenhang ontstaat. Deze gewenste variatie op verschillende niveaus noemen we gelaagdheid.

- In de eerste fase van het stedenbouwkundig plan De Zeilen wordt in de ruimtelijke structuur en invulling van de openbare ruimte onderscheid gemaakt tussen verschillende woonsferen: 'Sluisbuurt', 'Waterrijk wonen', 'Kop van de eilanden' en 'Eilandwonen'.
- Rust en samenhang in het beeld van de wijk komt voort uit het gelimiteerde materiaalpalet en eenvoudige en heldere hoofdvorm van de woning.
- Binnen de wijk ontstaat variatie doordat op cruciale plekken en profielen een extra specifieke regel geldt.
- De variatie op straatniveau komt in eerste instantie voort uit het stedenbouwkundig plan. Het straatbeeld wordt verder verlevendigd door: afwisseling van woningtypes, verschillende rij-lengten, rooilijnverspringen en de kapvorm (plat dak of een schuin dak).
- Variatie ten opzichte van andere woningen in de straat wordt verder tot stand gebracht door een samenspel van verschillende maatregelen: Variatie in hoofdvorm, verschillen in kaprichting, verschillen in nok- en goothoogte, variatie in geveldetailering, verschillen in gevelindeling en subtiele verschillen in geveltoevoegingen.

Eenheid door beperkt materiaalpalet

Eenheid door eenvoudige en heldere hoofdvorm

Subtiele variatie in gevelindeling

Subtiele variatie in geveltoevoegingen

Eenheid en variatie

- In De Zeilen wordt gestreefd naar een informeel en gevarieerd straatbeeld. Bovenstaand worden verschillende middelen beschreven om variatie en eenheid te krijgen. Het gelimiteerde materiaalpalet is een sterk middel om samenhang in het straatbeeld krijgen. Hierdoor kan relatief veel vrijheid worden gegeven qua gebouwworm (plat dak of een schuin dak). Maar een kakofonie van oplossingen en stijlen moet voorkomen worden evenals monotonie door teveel herhaling in gebouwworm/kapvorm, woningtypologie, stijl of gevelindeling. De toepassing van bovenstaande middelen om variatie in het straatbeeld te krijgen is niet vrijblijvend. Een bouwplan staat niet op zichzelf, het wordt beoordeeld in relatie tot omliggende bouwplannen en/of -gerealiseerde woningen.
- Er zijn een aantal plekken in de wijk waar relatief meer eenheid en ensemblewerking van belang is. Deze plekken zijn de woningen in de Sluisbuurt, 'Waterrijk wonen', 'Kop van de eilanden' en 'Eilandwonen'. Zie voor nadere uitleg de regels die betrekking hebben op deze plekken.

Duurzaamheid

De Zeilen wordt net als de overige wijken in Meerstad een duurzame wijk. Dat geldt voor alle facetten van duurzaamheid: van energie, tot ecologie, van leefbaarheid tot mobiliteit.

Energie

De Zeilen krijgt net als de overige wijken in Meerstad geen gasnetwerk. Hiermee wordt het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van CO₂ beperkt. De oriëntatie van veel woningen in De Zeilen biedt kansen voor zonnecollectoren waarmee op een natuurlijk wijze energie opgewekt kan worden. Wanneer er voor zonnecollectoren wordt gekozen dan dienen deze geïntegreerd te worden ontworpen met de woning.

Ook technische installaties als bijvoorbeeld luchtwarmtepompen dienen zorgvuldig te worden ingepast en vanaf de openbare ruimte niet zichtbaar te zijn. Collectieve oplossingen zoals bijvoorbeeld een grondwarmtepomp voor meerdere woningen worden toegejuicht. Dergelijke oplossingen dienen verder uitgewerkt te worden in het ontwerp van de desbetreffende ontwikkelende partij en afgestemd te worden met bureau Meerstad.

Zonnecollectoren op groen dak.

Duurzaamheidsmaatregelen als zonnecollectoren worden geïntegreerd ontworpen met de woning.

Ecologie

Meerstad is wonen in de natuur. Het is de ambitie om binnen de diverse woonbuurten het landschap tot aan de keukendeur te brengen. Door waar mogelijk het toepassen van twee geïntegreerde nestvoorzieningen, voor vogels en vleermuizen, per woning aan de gevel en/ of dak wordt de natuur dichtbij de woongebieden en de woningen gebracht. Toegepaste neststenen of dakpannen worden integraal mee-ontworpen: bij voorkeur ingebouwd en direct in het metselwerk meegenomen. Ook bij houten gevels kunnen middels houten kasten tegen, of geïntegreerd in de gevel, voorzieningen worden aangebracht.

Ook gevel- en dakgroen is voor de natuurlijke uitstraling van Meerstad bevorderlijk. Gevelgroen is goed voor nestgelegenheid en voor afvang van fijnstof. Dakgroen is ook goed voor nestgelegenheid, fijnstof en vertraagde waterafvoer.

Gevelgroen draagt bij aan de natuurlijke uitstraling van Meerstad, Funen - Amsterdam.

Inbouw neststeen.

D. Regels voor de hele wijk

De Zeilen in Meerstad context.

1. Algemene welstandscriteria en flexibiliteit

Algemene welstandscriteria

De basis van de Welstandsnota 2018 van de Gemeente Groningen wordt gevormd door de drie Algemene Groninger Criteria, waarmee zowel de kwaliteit van bouwwerken als ook de relatie van bouwwerken met de omgeving wordt getoetst.

Voor dit beeldkwaliteitsplan gelden de drie Algemene Groninger Criteria:

- Bouwwerken hebben een overtuigend ontwerp-idee en leveren een positieve bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving en de te verwachten ontwikkeling daarvan.
- De schaal en schaalbeleving van een bouwwerk passen bij het ontwerpvraagstuk en bij de omgeving waarin het wordt gerealiseerd. Als er binnen een bestaande context wordt gebouwd, bestaat er een duidelijk idee over de relatie tussen het ontwerp en de omgeving.
- Bouwwerken zijn in architectuurstijl, vorm, maatverhoudingen, materialisatie en detaillering consequent uitgevoerd. Materiaalgebruik, textuur, kleur en lichtwerking zijn oprecht, ze ondersteunen het karakter van het bouwwerk en zijn in overeenstemming met het ontwerp-idee.

In dit Beeldkwaliteitsplan zijn de uitgangspunten van de Algemene Groninger Criteria vertaald naar De Zeilen. Het Beeldkwaliteitsplan dient dus als hulpmiddel om aan te geven wanneer aanvragen in elk geval goed passen bij de omgeving waarin ze worden gerealiseerd en op basis van het welstandsbeleid derhalve geen bezwaar opleveren. Bij het Beeldkwaliteitsplan geldt de gewenste toekomstige situatie als vertrekpunt van de welstandstoets.

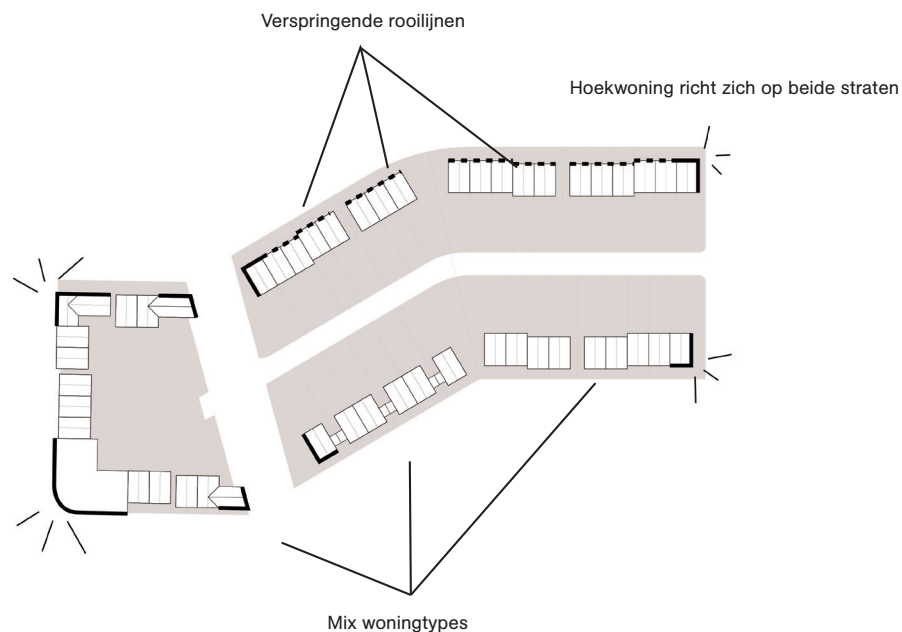
In de praktijk zal dit Beeldkwaliteitsplan als gebiedsgerichte vertaling van de Algemene Groninger Criteria meestal voldoende houvast bieden voor de planbeoordeling. In bijzondere situaties echter kan het nodig zijn expliciet terug te vallen op de drie Algemene Groninger Criteria.

2. Straatbeeld

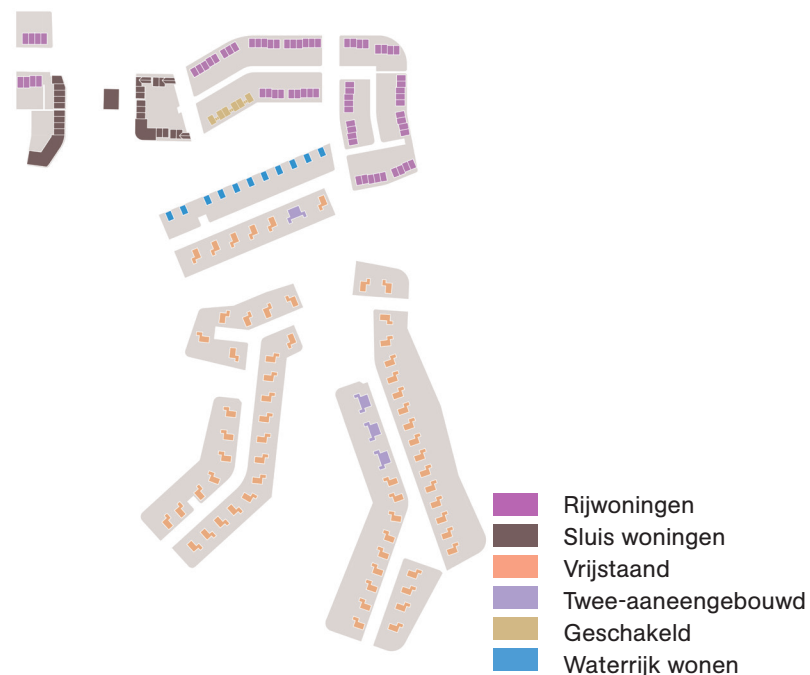
De Zeilen krijgt een informeel karakter. Om een gevarieerd straatbeeld te realiseren worden woningtypes afgewisseld en zijn er verspringingen in rooilijnen.

Mix woningtypes

- Er wordt een mix toegepast van onder andere geschakelde woningen, twee-aaneengebouwde woningen, vrijstaande woningen en, indien rijwoningen, korte rijtjes van gemiddeld 3-6 rijwoningen. Onderstaande afbeelding geeft een indicatie van een wenselijke mix.

Indicatie van gewenste mix op blokniveau.

Indicatieve verkaveling toont mix van woningtypes.

Verspringingen voorgevel

- Binnen een bouwblok met rijwoningen is er ten minste één verspringing van 1m ten opzichte van elkaar.
- De voorgevels van naast elkaar gelegen bouwblokken van twee-aaneengebouwde woningen of vrijstaande woningen verspringen ten minste 0.5m ten opzichte van elkaar.

Twee representatieve zijden bij hoekwoningen

Hoekwoningen op stedenbouwkundig belangrijke plekken richten zich qua gevelbeeld en kavelinrichting op beide straten waaraan ze gelegen zijn.

- In algemeenheid geldt dat zowel de voor- als zijgevel gevelopeningen van passende grootte hebben naar het openbare gebied zoals ramen, hoekramen en toegangen tot de woning.

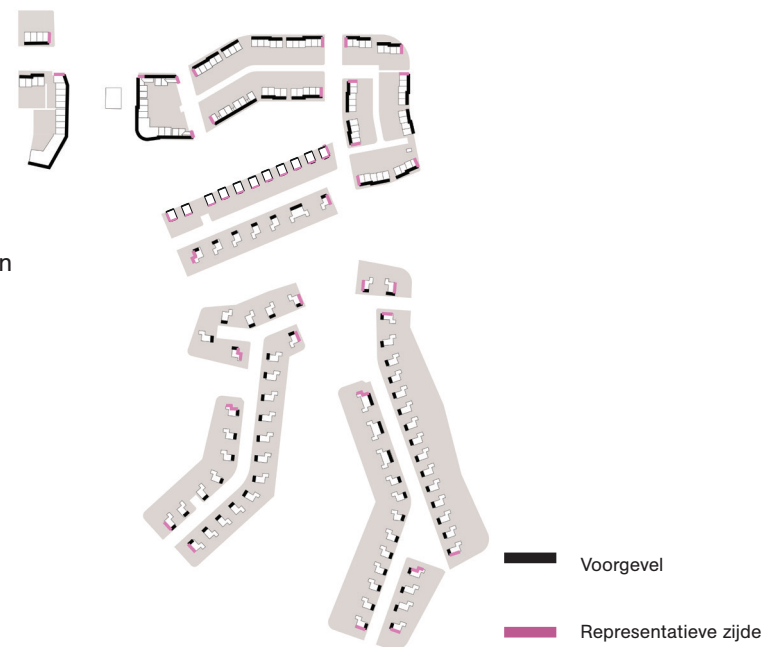
Voor een aantal belangrijke punten in het plan zijn woningen aangewezen die naast een voorgevel ook een 'representatieve zijde' heeft. Deze hoekwoningen liggen op de meest beeldbepalende hoeken. Hier gelden de volgende regels voor:

- Gevels, van zowel woningen als garages en bergingen, hebben een representatieve uitstraling. Er wordt bijvoorbeeld extra aandacht besteed aan aantal, situering en grootte van de gevelopeningen. Verder draagt bijvoorbeeld gevelgroen bij aan de representatieve uitstraling van de gevel.

Specials

Het streven is om De Zeilen een informeel karakter te geven. In De Zeilen komen, op een aantal zichtlocaties, bijzondere gebouwen die een markante rol spelen. Dit zijn gebouwen die iets speciaals doen voor de wijk. Per deelgebied (hoofdstuk E) zijn een of meerdere specials aangewezen met specifieke regels, voor alle specials gelden de volgende regels:

- Specials zijn gebouwen met hoogwaardige en onderscheidende architectuur die bijzonder bijdragen aan de verlevendiging van het straatbeeld. Ze gaan een relatie aan met de omgeving op stedenbouwkundige schaal en zijn eerder dienend aan de omgeving dan dat ze aandacht trekken door te detoneren. Ze maken een plek door een onderscheidende gebouwworm, de sterke gerichtheid op de context en/of extra groen karakter.

Voorgevels en woningen met twee representatieve zijden. Getoonde verkaveling is enkel indicatief.

3. Kavelinrichting

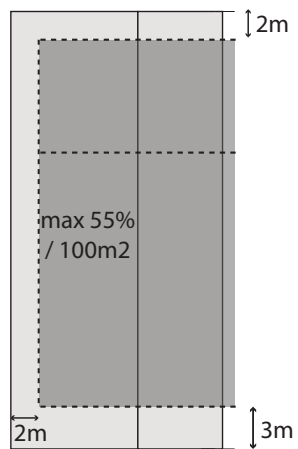
Verschillende regels voor de kavelinrichting dragen bij aan de samenhang binnen De Zeilen en daarmee aan een duidelijk herkenbaar karakter voor de wijk.

- Bij rijwoningen is de voorgevel minimaal 3m terug gelegen van de erfgrans. Bij vrijstaande en twee-aaneengebouwde woningen is dit minimaal 5m*.
- Gebouwen staan ten minste 2 meter uit de zij- en achtererfgrans. Dit geldt niet aan de zijde waar twee-aaneengebouwde woningen of rijwoningen aan elkaar gebouwd zijn.
- Aan- en uitbouwen en bijgebouwen dienen minimaal 5m achter de voorgevel gesitueerd te worden **.
- Woningen staan parallel aan- of haaks op de overwegende kavelrichting in het betreffende straatdeel.
- Het maximale bruto begane grondoppervlak van alle bebouwing (woning inclusief alle aan- en uitbouwen en bijgebouwen, carports) bedraagt: bij vrijstaande woningen 30% van het kaveloppervlak met voor de hoofdgebouwen een maximum van 200m², twee-aaneengebouwde woningen 45% van het kaveloppervlak met voor de hoofdgebouwen een maximum van 150m² en rijwoningen 55% van het kaveloppervlak met voor de hoofdgebouwen een maximum van 100m².
- Voor deelgebieden 'Sluisbuurt', 'Waterrijk wonen', 'Kop van de eilanden' en 'Eilandwonen' gelden afwijkende of extra regels voor de kavelinrichting. Per deelgebied zijn een of meerdere specials aangewezen. Dit zijn kavels waar extra kwaliteit wordt gevraagd.

* In afwijking van deze regel is bij vrijstaande en twee aaneengebouwde woningen een kortere afstand van de voorgevel tot de erfgrans mogelijk (min. 3m), als dat noodzakelijk is voor een ordentelijke inpassing van de woning en de tuin op de kavel, gezien vanuit beeldkwaliteit, ruimtelijke ordening en gebruikskwaliteit. Dit doet zich bijvoorbeeld voor als de gebruikswaarde van de tuin ernstig wordt beperkt door de positionering van een garage – als gevolg van de regeling ten aanzien van voorgevels.

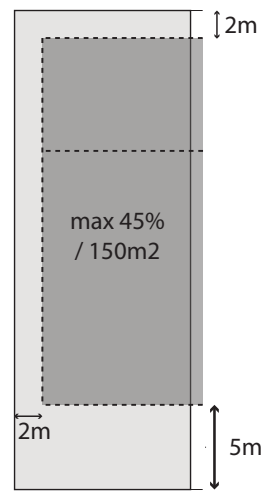
** In afwijking van deze regel is het mogelijk om aan- en uitbouwen en bijgebouwen op minder dan 5m achter één van de hoekgevels te plaatsen, als dat noodzakelijk is voor de ordentelijke inpassing van een garage of berging op het perceel, gezien vanuit beeldkwaliteit, ruimtelijke ordening en gebruikskwaliteit.

Rijwoningen

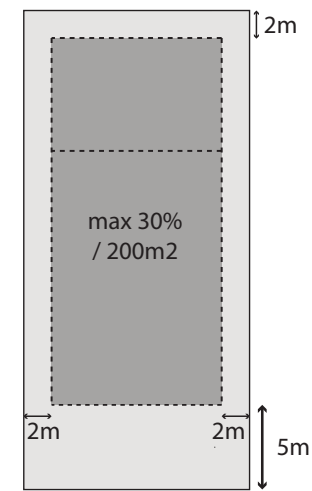
Voorzijde

Twee-aaneengebouwde woningen

Voorzijde

Vrijstaande woningen

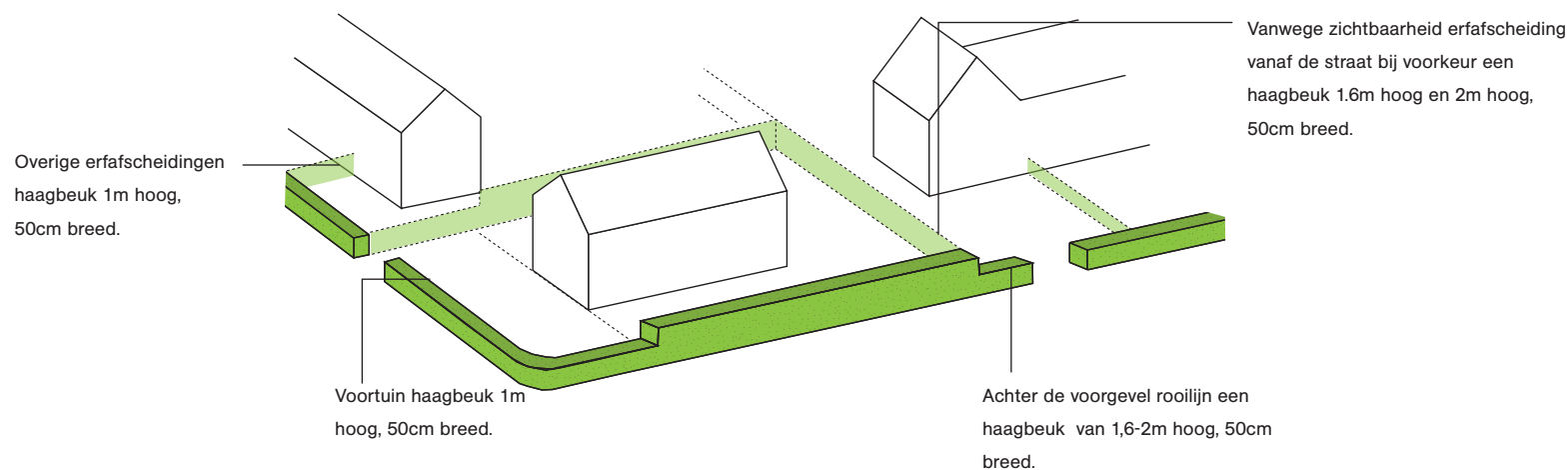
Voorzijde

Getoonde maten geven de minimale bouwafstand afstand van een bouwvolume ten opzichte van de kavelgrens aan.

Hagen

Om het groene karakter van de wijk te versterken staat op de kavel langs de erfgrans die grenst aan het openbaar gebied een haagbeuk.

- Rond de voortuin staat tot aan de voorgevelrooilijn een haagbeuk die na volgroeien circa 1m hoog is. De haagbeuk is na volgroeien circa 50cm breed met een enkele rij planten. De erfafscheidingen tussen de kavels, die bewoners zelf inrichten, worden bij voorkeur ook groen.
- Indien een zij-erfgrans aan openbaar gebied grenst komt op de erfgrans een haagbeuk die tussen de 1,6m en 2m hoog mag zijn (achter de voorgevelrooilijn).
- Overige zij- en achtererfgransen die vanuit het openbaar gebied zichtbaar zijn of grenzen aan een mandelig achterpad of een achterstraat worden voorzien van een ontworpen erfafscheiding. Bij voorkeur heeft de erfafscheiding een groene uitstraling, bijvoorbeeld een haagbeuk, van tussen de 1,6m en 2m hoog.
- Wanneer de achtertuin van een hoekkavel grenst aan de voortuin van een aangrenzende kavel en de erfafscheiding dus goed zichtbaar is vanaf de straat, heeft de erfafscheiding een groene uitstraling, bijvoorbeeld een haagbeuk, van tussen de 1,6m en 2m hoog.
- Indien een erfgrans aan een parkeerstraat of achterpad grenst die niet goed zichtbaar is vanaf de straat worden bergingen en garages gecombineerd ontworpen met een groene erfafscheiding.
- In overleg met de eigenaar/ontwikkelaar/bouwer wordt bepaald waar in de voortuin of zijtuin de doorgang door de haag ten behoeve van een vooringang van de woning komt. Deze doorgang heeft een breedte van maximaal 1,5 meter. Indien de inrit voor parkeren aan de voorzijde van de woning zit, wordt geen aparte doorgang tbv de vooringang gemaakt. Zie paragraaf 'Parkeren' voor de doorgang ten behoeve van de parkeerplekken.

Parkeren

Het streven is om de impact van geparkeerde auto's op het straatbeeld te minimaliseren door zoveel mogelijk op eigen kavel te parkeren.

- Bij vrijstaande, twee-aaneengebouwde en rijwoningen dienen minimaal 2 parkeerplaatsen voor auto's (garage telt niet mee) gerealiseerd te worden op de eigen kavel. Indien een woning ook gelegen is aan een achterstraat bevindt de inrit aan deze achterstraat. De inrichting van de inrit en de parkeeroplossing geschiedt in afstemming met Bureau Meerstad. In het geval de inpassing van het parkeren bij de rijwoningen op de eigen kavel tot een ruimtelijk ongewenst beeld leidt, zoals bijvoorbeeld parkeren in de voortuin, is het mogelijk het parkeren in de openbare ruimte op te lossen. Dit dient verder uitgewerkt te worden in het ontwerp van de desbetreffende ontwikkelende partij en afgestemd te worden met bureau Meerstad. Voor bezoekers dienen bij grondgebonden woningen 0.3 parkeerplaatsen in de openbare ruimte te worden gerealiseerd.
- De inrit ten behoeve van de parkeerplek(ken) of de kavel is bij een enkele inrit maximaal 4 meter breed, tenzij deze gelegen is aan een achterstraat, dan is deze maximaal 5 meter breed. Een gedeelde inrit mag maximaal 6 meter breed zijn. Insteek voor het groene karakter van de wijk is om zoveel mogelijk gedeelde inritten te maken zodat er minder doorsnijdingen door de bermen komen en dus meer ruimte voor groen en de groene goot (afwatering). Zie paragraaf 'Hagen' voor de doorgang ten behoeve van de vooringang van de woning.
- Bij hoekkavels worden de opstelplaatsen en de garage waar mogelijk tussen de hoekwoning en de naastgelegen woning gerealiseerd.
- Bezoekers-parkeerplekken voor grondgebonden woningen bevinden zich in de openbare ruimte.
- Voor appartementen en de voorzieningen gelden afwijkende regels voor parkeren, zie 'Parkwand' en 'De School'.

4. Gebouwworm

Basic gebouwwolume met kap of plat dak

Er is relatief veel vrijheid mogelijk in de vorm van de woningen. Een gelimiteerd materialenpalet zorgt voor eenheid in de wijk.

- De woning heeft een eenvoudige en heldere hoofdvorm en bestaat in de basis uit een rechthoekig hoofdvolume met een dak die qua vorm onderdeel is van het gebouwwolume. Dit kan zowel een plat dak of schuin dak zijn. Samengestelde kappen zijn toegestaan, zolang de hoofdvorm herkenbaar blijft.
- Van de rijwoningen, geschakelde woningen, twee-aaneengebouwde woningen en vrijstaande woningen met een kap hebben er zoveel mogelijk (per individueel bouwplan / ontwikkeling minimaal de helft) een dwarskap (dit kan een zadeldak betreffen, maar bijvoorbeeld ook een lessenaarskap). Dit wil zeggen dat de nok parallel ligt aan de overwegende kavelrichting in het betreffende straatdeel. Sociale woningbouw is uitgezonderd van deze regel. In het geval van sociale woningbouw zal in overleg met Bureau Meerstad naar een alternatieve oplossing worden gezocht.
- Bij toepassing van een kap is de maximale goothoogte van het hoofdgebouw 7m en de maximale nokhoogte 13m.
- De minimale dakhelling van een kap bij rijwoningen, geschakelde woningen, twee-aaneengebouwde woningen en vrijstaande woningen is bij toepassing van een dwarskap tenminste 50 graden en bij een langskap (haaks op de overwegende kavelrichting in het betreffende straatdeel) minimaal 30 graden. Beide vlakken van een kap hebben de zelfde hellingshoek.

Woning met plat dak - Bosrijk, Eindhoven.

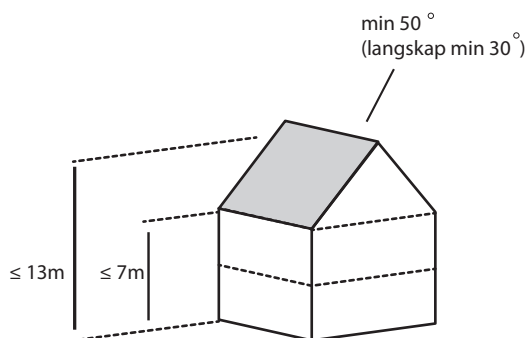

Woningen met zadeldak - Oude Goirleseweg, Tilburg.

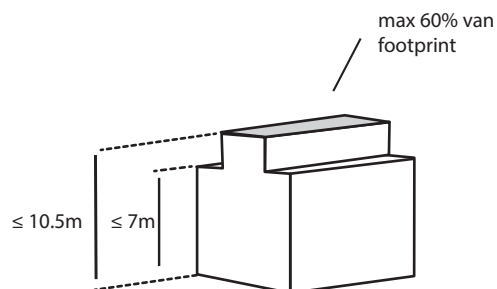
Bewerking foto De Zwarte Hond

- Bij toepassing van een plat dak is de maximale goothoogte van het gebouw 7m*. Een extra etage is mogelijk (maximale goothoogte 10.5m*) als maximaal 60% van de footprint van het hoofdvolume wordt gebouwd (dit is excl. aanbouwen zoals erkers, bergingen of garages).
- Indien een (dak)terras wordt toegepast, wordt de borstwering doorgetrokken in het zelfde materiaal als de rest van de gevel.
- Maximale goothoogte van aan- en uitbouwen en bijgebouwen is 3,5m. De maximale nokhoogte is 6m.
- De hoofd-, aan- en uitbouwen en bijgebouwen die op de kavel gerealiseerd worden, moeten een architectonisch ensemble vormen.
- Bij het ontwerp van de woning wordt rekening gehouden in het geval van een langskap met de optie om aan de voorzijde van de woning een dakkappel te realiseren. Deze optie wordt integraal met de architectuur van de woning ontworpen en als optie aan de kopende partij overlegd. De toekomstige bewoner van de betreffende woning staat op korte of lange termijn vrij om deze dakkappel naar het gemaakte ontwerp te realiseren.

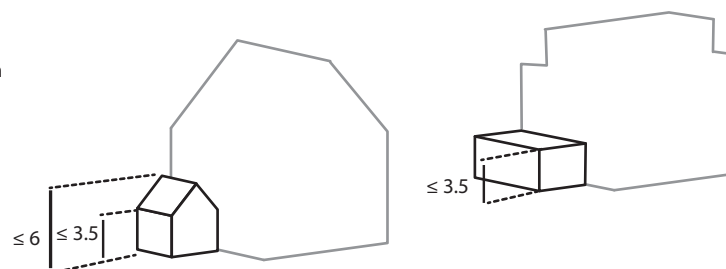
* In afwijking van de regel voor maximale goothoogte bij platte daken is het tbv een borstwering op een dakterras mogelijk om de maximale goothoogte van een gebouw met max 1m te overschrijden. Deze regel geldt ook voor aan- en uitbouwen.

Hoofdgebouwen

Bijgebouwen

5. Materiaalpalet en detaillering

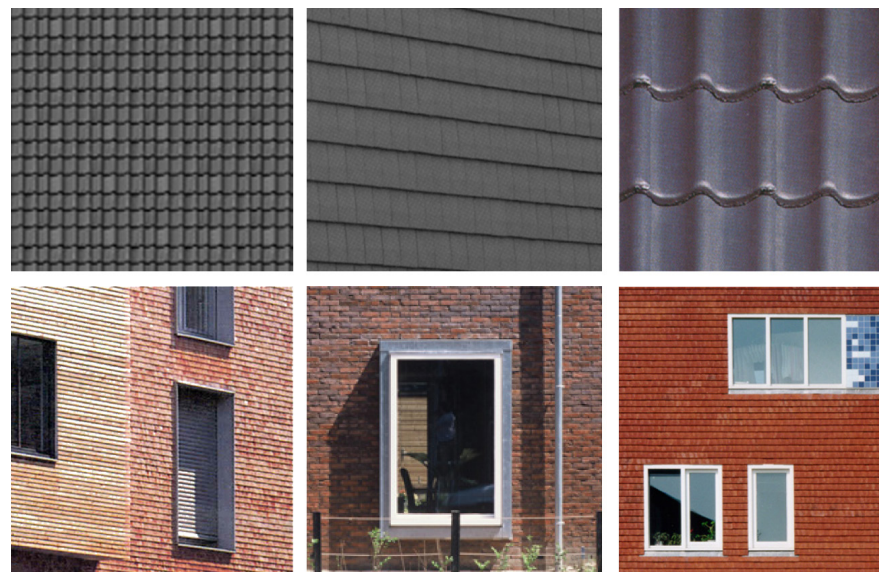
Warme materialen en zorgvuldige details

Door de keuze in gevelmaterialen, dakmaterialen en kleuren van gevelopeningen en dakranden te limiteren ontstaat eenheid in het beeld van de wijk.

- Gevels worden geheel opgetrokken in baksteen. Het kleurgebruik is warm en terughoudend: aardekleuren (tussen rood en bruin, niet fel en niet flets).
- De baksteen gevel krijgt een rijke uitstraling door toepassing van subtiele kleurverschillen in de steenmix (niet bont), bijzondere steenformaten, metselverbanden en/of diep liggend voegwerk. Voegen sluiten qua uiterlijk vertoon aan bij de baksteen, bijvoorbeeld donkergrijs of zijn gekleurd in de steenkleur.
- Gevelopeningen, dakranden en andere geveldetails zijn wit (RAL9010) of antraciet (RAL7016) en zorgvuldig gedetailleerd.
- Niet platte daken zijn uitgevoerd in antracieten keramische dakpannen (m.u.v. hoogglans) leisteek (kunstleisteek toegestaan) of worden uitgevoerd als groen dak (mos/sedum of intensief begroeid).
- Bij platte daken is het toepassen van een groen dak (mos/sedum of intensief begroeid) vanuit duurzaamheidsoogpunt gewenst.
 - Het zorgvuldig en onopvallend integreren van zonnecollectoren in de architectuur van het dak levert een beter beeld op vanaf straatniveau en heeft als voordeel dat op dakpannen bespaard wordt. Bij een plat dak dienen panelen/collectoren niet zichtbaar zijn vanaf de straat. Bijvoorbeeld door toepassing van een borstwering.
- Het kleur- en materiaalgebruik van hoofd- en aan- en bijgebouwen worden zorgvuldig op elkaar afgestemd.
- Er wordt extra aandacht gevraagd voor keuze, detaillering en inpassing van elementen als deurbel, brievenbus en oplossingen voor hemelwaterafvoer. Deze dienen door de architect van het betreffende bouwplan meeontworpen met de architectuur van het gebouw te worden.

Kleurenpalet De Zeilen.

Referenties dakmateriaal en kleuren gevelopeningen.

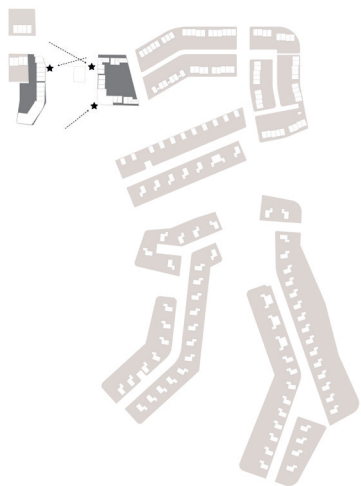
Verholen goot - Dorpsrand Nieuwkoop.

Zorgvuldig geïntegreerde zonnecollectoren.

E. Regels voor specifieke plekken

7. Levendige mix van wonen en voorzieningen in de Sluisbuurt

★ Special

** De precieze locatie van de special is afhankelijk van de uiteindelijke verkaveling. De special ligt altijd op een beeldbepalende locatie of zichtlocatie.*

Geschakelde woningen met individuele herkenbaarheid, Scheepmakerskwartier, Haarlem

De bebouwing rondom de sluis is compact en biedt kansen voor bijzonder programma

Kleinschalig appartementengebouw met afwisselende kapvormen, Gennip

Hogere verdiepingshoogte op de begane grond biedt ruimte voor zowel woon- als niet woonfuncties, Lochem.

De sluis met brug is historisch gezien vaak de plek in een dorp waar de levendigheid zich concentreert. De vaarverbinding en de sluis geven Tersluis én De Zeilen een eigen, herkenbaar hart. Het sluisplein wordt aan beide zijden ingekaderd door stevige wanden. Op het sluisplein zelf is ruimte voor wonen, horeca aan het water en andere voorzieningen. Om deze sfeer te versterken staan gebouwen hier dicht op elkaar en direct aan de openbare ruimte.

Principe beeldkwaliteit

Door afstemming van beeldkwaliteit, materialisering en opbouw vormen de verschillende gebouwen samen één geheel. Binnen deze eenheid bevindt zich een grote variatie aan bijzondere plekken en momenten. De beeldkwaliteit voor de Sluisbuurt bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Gebouwworm
2. Kavelinrichting
3. Aanvullende regels appartementen
4. Niet woonfuncties
5. Specials

1. Gebouwworm

De bebouwing rondom de sluis is compact en biedt kansen voor bijzonder programma (enkele appartementen, werk aan huis en kleine voorzieningen). Alle bebouwing tezamen binnen de Sluisbuurt vormt een architectonische eenheid.

- Alle gebouwen hebben een verdiepingshoogte van de begane grond van ten minste 4m.
- Alle gebouwen hebben een sterke relatie met de plein- of straatzijden. Dit onder meer door situering van entrees en gevelopeningen.
- De bebouwing binnen de sluisbuurt wordt getypeerd door een afwisselend beeld van bebouwing met individuele herkenbaarheid en verschillende kapvormen.
- De detaillering van de bebouwing is ingetogen en zorgvuldig, bijvoorbeeld door middel van een verholen goot of druiplijn.

2. Kavelinrichting

De situering van de bebouwing op de kavel draagt bij aan het stenige karakter van de sluisbuurt.

- Gebouwen worden zoveel mogelijk aan elkaar gebouwd. Woningen die gelegen zijn op de kop van een rij, moeten ten behoeve van het aaneengesloten gevelbeeld, tot op de zij-erfgrens worden gebouwd of tot maximaal 1m van de zijerfgrens.
- De bebouwing direct aan het sluisplein staat met de voorgevelrooilijn op de voorerfgrens of tot maximaal 2m terug.
- Aangezien bebouwing dicht op de openbare ruimte staat is een zorgvuldig vormgegeven overgang tussen openbaar en privé essentieel. Een haag is hier dus niet verplicht. De Delftse stoep, gecombineerd met een hoger gelegen woonvertrek, is een voorbeeld van een maatregel. Een andere mogelijkheid is het toepassen van een in de architectuur geïntegreerd terras voor de begane grond dat opgetild is ten opzichte van het straatniveau. De toepassing van verschillende oplossingen voor deze overgang, binnen een rij woningen, is wenselijk.

3 . Aanvullende regels appartementen

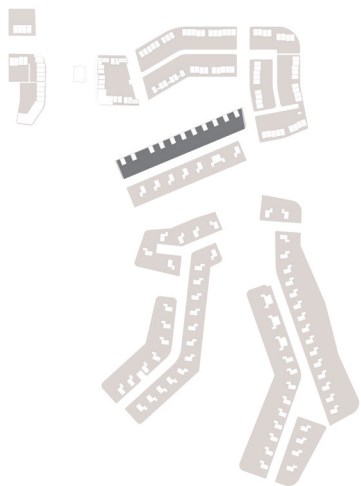
Appartementen worden ingezet om plekken bijzonder te maken. De keuze voor de locatie wordt bepaald in samenhang met de stedenbouwkundige context. Hierbij wordt rekening gehouden met onder meer zicht en schaduwwerking op naastgelegen kavels. Bij appartementengebouwen gelden, tenzij hieronder anders vermeld, de zelfde regels als voor overige bebouwing.

- Plinten zorgen voor extra levendigheid in de Sluisbuurt. De entree of lobby is gelegen aan de plein- of straatzijde en de woningen die gelegen zijn op de begane grond hebben een individuele entree aan de plein- of straatzijde (hoeft niet de voordeur te zijn).
- Er gelden afwijkende regels voor de gebouwhoogte: Bij toepassing van schuin dak is de maximale goothoogte van het hoofdgebouw 14m en de maximale nokhoogte 17m. Bij toepassing van een plat dak is de maximale hoogte van het gebouw 14m. Indien een (dak)terras wordt toegepast bestaat de borstwering uit doorgetrokken gevelmetselwerk (valt binnen de maximale gebouwhoogte).
- Bij een derde bouwlaag of hoger met plat dak geldt dat deze minimaal 1m moet terugliggen vanaf de onderliggende voorgevel.
- Er geldt een afwijkende regel voor de plaatsing van het gebouw op de kavel: Voor de afstanden van het gebouw tot de erfgrens gelden de zelfde regels als voor grondgebonden woningen. In uitzondering hierop bedraagt het maximale bruto begane grondoppervlak van het gebouw (inclusief alle aan- en uitbouwen en bijgebouwen, maar exclusief een eventuele collectieve overdekte of ondergrondse parkeergarage met groen ingericht dak): 55% van het kaveloppervlak.

4. Specials

- De specials in de Sluisbuurt zijn gelegen op markante plekken die goed zichtbaar vanaf verschillende plekken in de openbare ruimte. De specials wijken af van aangrenzende bebouwing in verschijningsvorm onder meer door een groot beeldbepalend raam, bijvoorbeeld minimaal etagehoog of een raam over meerdere verdiepingen, dat zich richt op de openbare ruimte.
- De specials hebben extra expressie en plastic in de voorgevel. Denk daarbij aan erkers, terugspringen van de bovenste etage of terug liggende entree.

8. Waterrijk wonen

Gevels opgetrokken in hout.

Hoofdvolume direct gelegen op de waterlijn. - Dalfsen

Waterrijk wonen biedt ruimte voor bijzondere typologieën als boothuizen.

De woningen maken optimaal gebruik van de ligging direct aan het Woldmeer.

Zichtbaar vanaf de Sluisbuurt wordt een bijzonder woonmilieu ontwikkeld waar waterrijk wordt gewoond. De woningen hebben door hun ligging aan zowel het Woldmeer als de straat een 'dubbele voorkant'. Bijzondere typologieën als boothuizen flankeren er het Woldmeer.

1. Kavelinrichting en borging privacy

Om de bebouwing een directe relatie te geven met het Woldmeer worden deze aan de waterzijde gesitueerd. Er wordt extra aandacht gevraagd aan de waarborging van privacy op de kavel aan zowel de zijde van het Woldmeer als aan de straatzijde.

- Er geldt een afwijkende regel voor de plaatsing van de woning op de kavel: De voorgevel is gelegen aan de waterzijde. Het hoofdvolume ligt op of op maximaal drie meter achter de waterlijn. Aan- en uitbouwen en bijgebouwen dienen minimaal 3m achter de voorgevel gesitueerd te worden. Opstelplekken voor auto's bevinden zich aan de straatzijde (niet de waterzijde).
- Aan de zijde van het Woldmeer wordt een in tijd duurzame oplossing gevonden voor de borging van de privacy, zonder dat er bijvoorbeeld schuttingen worden geplaatst. Zo kan dit door de situering van de woning op de kavel. Om dit doel te bereiken geldt een afwijkende regel voor de situering van de bebouwing op de kavel: één zijde van het hoofd/bijgebouw mag tegen de zij-erfgrens of binnen circa 1m van de zij-erfgrens liggen. In deze zijde van hoofd- of bijgebouwen mogen dus geen gevelopeningen gemaakt worden.
- Het deel van de kavel aan de straatzijde is het meest gunstig georiënteerd op de zon. Om privacy van de straatzijde te waarborgen gelden er afwijkende regels voor hagen (zie hoofdstuk 3). Er wordt een integraal ontwerp gemaakt voor deze erfafscheiding, die een groene uitstraling krijgt. Indien aanwezig worden bergingen en garages integraal meeontworpen met de erfafscheiding.

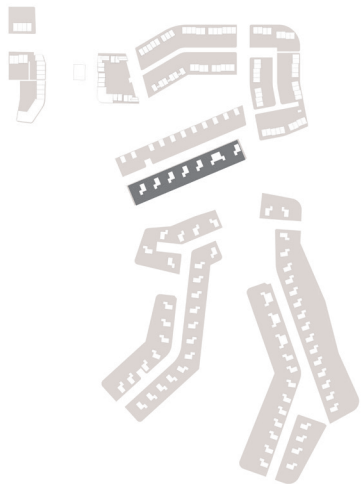
2. Bebouwing

- De bebouwing krijgt bij voorkeur ook de functie van een boothuis, met ligplaats voor een boot, of een vergelijkbare oplossing waarbij de woonkwaliteit direct gekoppeld wordt aan het water.
- Omdat de bebouwing ook de functie kan krijgen van boothuis geldt een afwijkende regel voor het maximale bruto begane grondoppervlak: Het maximale bruto begane grondoppervlak van alle bebouwing (woning inclusief alle aan- en uitbouwen en bijgebouwen, carports) bedraagt bij vrijstaande bebouwing: 45% van het kaveloppervlak met voor de hoofdgebouwen een maximum van 250m² en bij twee-aaneengebouwde woningen 50% van het kaveloppervlak met voor de hoofdgebouwen een maximum van 200m².
- Waar mogelijk vormt een boothuis een bouwkundige eenheid met de garage. Ook kan de garage en / of berging geïntegreerd worden in de erfafscheiding aan de straatzijde.
- Alle woningen hebben een dwarskap. Dit wil zeggen dat de nok parallel ligt aan de overwegende kavelrichting in het betreffende straatdeel.
- Indien garage en boothuis niet in het hoofdvolume worden opgenomen, hebben alle bijgebouwen een kap.

Materiaalpalet

- Er geldt een afwijkende regel voor materiaalgebruik: de gevels van de woningen dienen in het geheel of voor een substantieel deel opgetrokken te worden in hout. Het hout behoudt haar natuurlijke kleur of wordt zwart gebeitst. Dat wil zeggen onbehandeld of met een behandeling die zorgt voor behoud van de kleur. Daken worden uitgevoerd in materiaal dat afgestemd is op de gevels, in antracieten kleur of worden uitgevoerd als groen dak (mos/sedum of intensief begroeid).

9. Breder materialenpalet op de kop van de eilanden

Bakstenen woning met
houten toevoegingen - Wales.

Gevel opgetrokken in hout in
natuurlijke kleur - Tocič, Tsjechië

Woning met zicht op de omgeving - Okkenbroek.

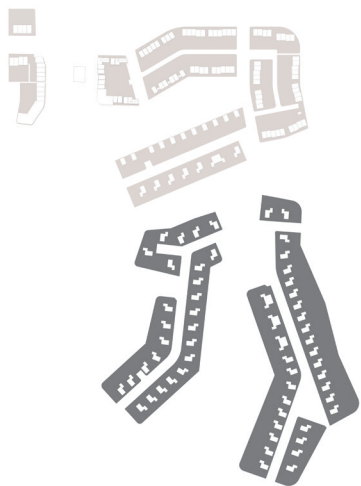

Bakstenen woning met plat dak - Leuven, België

De woningen aan de kop van de eilanden hebben een ruimer materiaalpalet. Het straatbeeld wordt bepaald door woningen uitgevoerd in baksteen en / of hout.

- Er gelden ruimere regels voor materiaalgebruik: Naast de algemeen toegestane dakmaterialen zijn ook rieten kappen toegestaan. Naast de algemeen toegestane gevelmaterialen mogen gevels ook geheel worden opgetrokken in hout. Het hout behoudt haar natuurlijke kleur of wordt zwart gebeitst. Dat wil zeggen onbehandeld of met een behandeling die zorgt voor behoud van de kleur. Daken worden uitgevoerd in materiaal dat afgestemd is op de gevels, in antracieten kleur of worden uitgevoerd als groen dak (mos/sedum of intensief begroeid).

10. Landelijk wonen op de eilanden

Houten woning met antracieten kleur kap - Roden.

Er geldt een breder materialenpalet; gevels mogen geheel worden opgetrokken in hout.

De woningen worden uitgevoerd met een lagere goothoogte.

Woning met een rieten kap.

De eilanden van de Zeilen hebben een groen en landelijk karakter met meer vrijheid in materiaalgebruik en een lagere goot- en nokhoogte.

- Er gelden ruimere regels voor materiaalgebruik: Naast de algemeen toegestane dakmaterialen zijn ook rieten kappen toegestaan. Naast de algemeen toegestane gevelmaterialen mogen gevels ook gedeeltelijk of geheel worden opgetrokken in hout. Het hout behoudt haar natuurlijke kleur of wordt zwart gebeitst. Dat wil zeggen onbehandeld of met een behandeling die zorgt voor behoud van de oorspronkelijke kleur. Daken worden uitgevoerd in materiaal dat afgestemd is op de gevels, in antracieten kleur of worden uitgevoerd als groen dak (mos/sedum of intensief begroeid).
- Er geldt een afwijkende regel voor de gebouwhoogte: ten behoeve van een kleinschalig en meer landelijk karakter ligt de goothoogte bij een schuin dak op 3,5m en de nokhoogte op 10m. Bij woningen met een plat dak gelden de algemene regels met als beperking dat geen derde bouwlaag mag worden gemaakt.
- Extra aandacht wordt gevraagd voor de afwerking van de oevers. Oevers zijn groen en natuurlijk ingericht en de beschoeiing wordt in stand gehouden.
- Alle kavels op de eilanden hebben een tuin die direct aan het water grenst. Bootjes kunnen direct aan de beschoeiing gelegd worden, maar eigenaren van deze kavels kunnen ook kiezen voor een insteekhaven op eigen terrein aan te leggen van max. 4m breed. Voor kavels die grenzen aan de brede rietkragen zal nader bepaald worden waar een steiger aangelegd kan worden.

MDL

DeZwarteHond.

Stedenbouwkundig ontwerp:

© 2019

De Zwarte Hond

MDLandschapsarchitecten

Gemeente Groningen

in opdracht van:

Bureau Meerstad

Waterviolier 2

9613 BH Meerstad

T. 050 – 599 57 10w

info@meerstad.eu

www.meerstad.eu